

Fișa disciplinei

Seminar special 1: Construcția instituțională în România în sec. XX

Anul universitar 2025/2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	de Studii Internaționale și Istorie Contemporană
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Arheologie
1.6 Forma de învățământ	Cu frecvență/zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Seminar special 1: Construcția instituțională în România în sec. XX				Codul disciplinei	HLR 1512
2.2. Titularul activităților de curs			-				
2.3. Titularul activităților de seminar			Conf. univ. dr. hab. Mihai-Teodor NICOARĂ				
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs		3.3. seminar/ laborator/ proiect	4
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs		3.6 seminar/laborator	56
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat (consiliere profesională)					3
Examinări					6
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				69	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Seminarul special constituie o disciplină complementară cursurilor și seminarelor focalizate pe istoria contemporană a României, susținute în semestrele anterioare ale programului academic.
4.2 de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	-
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	-

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	- Regăsirea informației referitoare la disciplina propusă. - Stabilirea faptelor istorice relevante pentru domeniul de studiu. - Prezentarea orală și scrisă, în limba română, a cunoștințelor de specialitate referitoare la această disciplină. - Producerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii aprofundate a epocii contemporane din istoria României.
Competențe transversale	- Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. - Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse. - Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Seminarul special își propune să-i familiarizeze pe studenți cu accepțiunile diferite, date de sociologie, politologie sau științele juridice, în legătură cu formarea și evoluția instituțiilor politice, sociale, culturale și religioase ale României în secolul XX.
7.2 Obiectivele specifice	Familiarizarea cu bibliografia specifică domeniului. Analiza critică a surselor istorice. Elaborarea de referate sintetice, pe baza bibliografiei și a tematicilor aferente seminarului special.

8. Conținut

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Bibliografie		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Constituțiile României în sec. XX Constituția din 1923; Constituția din 1938; Constituția Republicii Populare Române (1952); Constituția Republicii Socialiste România (1965); Constituția României (1992/ revizuită în 2003). Bibliografie: 1. Paul Negulescu, „Constituția României”, în <i>Enciclopedia României</i> , Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 170-200. Gheorghe Sbârna (coord.), <i>Constituțiile României</i> (Studii), Târgoviște: Editura Cetatea de Scaun, 2012 (Constituțiile din perioada interbelică, pp. 28-59; Constituțiile din perioada comunistă, pp. 60-104; Constituția din 1991, pp. 106-147).	Prezentare, referat și dezbateri	

2. Instituția monarhică și instituția republicană A. Monarhia: Regele Ferdinand I (1914-1927); Criza dinastică (Mihai I, rege minor – regența (1927-1930); Carol al II-lea (1930-1940); monarhia autoritară a lui Carol al II-lea (1938- 1940); Regimul antonescian (1940-1944); Mihai I - rege constituțional (1944-1947). B. Republica: Președintele Republicii Socialiste România. Bibliografie: 1. „Monarhia constituțională (1918-1938), Monarhia constituțională autoritară (1938-1940), Regimul Statului Național Legionar și de Dictatură antonesciană (1940-1944)”, în <i>Evoluția instituțiilor politice ale statului român din 1859 până astăzi</i>, Sorin Liviu Damean (coord.), Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2014, pp. 79-102. 2. C. Moisil, „Însemnele regalității române (coroana, buzduganul, mantia, pavilionul, cifra regală)”, în <i>Enciclopedia României</i>, Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 83-84. 3. I. C. Filitti, I. V. Gruia, „Administrația centrală a României”, în <i>Enciclopedia României</i>, Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 271, 280-284 (Regele, atribuțiile regale). 4. C. Petrescu, „Domnia Regelui Carol al II-lea”, în <i>Enciclopedia României</i>, Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 945-970. 5. „Președintele Republicii Socialiste România”, în <i>Evoluția instituțiilor politice ale statului român din 1859 până astăzi</i>, Sorin Liviu Damean (coord.), Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2014, pp. 201-203.	Prezentare, referat și dezbateri	
--	---	--

3. Parlamentul și organele parlamentare. Marea Adunare Națională Bibliografie: 1. I. C. Filitti, G. Alexianu, „Regimul parlamentar în România”, în <i>Enciclopedia României</i>, Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 245-264. 2. „Parlamentul României în perioada 1919-1940”, în <i>Evoluția instituțiilor politice ale statului român din 1859 până astăzi</i>, Sorin Liviu Damean (coord.), Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2014, pp. 150-154. 3. „Regimul constituțional după Marea Unire. Votul universal și sistemul pluripartid”, în <i>România în secolul XX. Politică și societate</i> (suport de curs), Prof. dr. Gh. Iacob, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Facultatea de Istorie, 2010, pp. 30-45. 4. „Organele puterii de stat. Marea Adunare Națională”, în <i>Evoluția instituțiilor politice ale statului român din 1859 până astăzi</i>, Sorin Liviu Damean (coord.), Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2014, pp. 168-190. 5. „Consiliul de Stat”, în <i>Evoluția instituțiilor politice ale statului român din 1859 până astăzi</i>, Sorin Liviu Damean (coord.), Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2014, pp. 190-201.	Prezentare, referat și dezbateri	
4. Partidele politice, democratice și totalitare Bibliografie: 1. „Partidul Național Țărănesc, Partidul Conservator-Progresist, Partidul Socialist, Partidul Conservator-Democrat, Partidul	Prezentare, referat și dezbateri	

Național Român, Partidul Național Liberal, Partidul Național-Țărănesc, Partidul Social-Democrat din România”, în <i>România între anii 1918-1940: documente și materiale</i>, Ioan Scurtu (coord.), Editura Universității București, 2001, pp. 48-65. 2. „Extrema dreaptă”, în <i>România între anii 1918-1940: documente și materiale</i>, Ioan Scurtu (coord.), Editura Universității București, 2001, pp. 104-110. 3. „Dizolvarea grupărilor politice”, în <i>România între anii 1918-1940: documente și materiale</i>, Ioan Scurtu (coord.), Editura Universității București, 2001, pp. 112-114. 4. „Instituțiile politice în timpul regimului comunist”, în <i>Evoluția instituțiilor politice ale statului român din 1859 până astăzi</i>, Sorin Liviu Damean (coord.), Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2014, pp. 155-168 și 238-239. 5. „PMR/PCR”, în <i>Evoluția instituțiilor politice ale statului român din 1859 până astăzi</i>, Sorin Liviu Damean (coord.), Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2014, pp. 224-238. 6. „Evoluția instituțiilor politice românești după 1989”, în <i>Evoluția instituțiilor politice ale statului român din 1859 până astăzi</i>, Sorin Liviu Damean (coord.), Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2014, pp. 240-281.		
5. Instituțiile administrative centrale: Guvernul, Ministerele Bibliografie: 1. I. C. Filitti, I. V. Gruia, Consiliul de Miniștri/ Guvernul și ministerele, în <i>Enciclopedia României</i>, Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 284-295. 2. „Guvernele României în perioada 1919-1940”, în <i>Evoluția instituțiilor politice ale statului român din 1859 până astăzi</i>, Sorin Liviu Damean (coord.), Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2014, pp. 102-150.	Prezentare, referat și dezbateri	
6. Instituțiile administrative locale: Prefecturile și instituția prefectului; Consiliile județene și consiliile locale Bibliografie: 1. I. C. Filitti, I. G. Vântu, „Administrația locală în România”, în <i>Enciclopedia României</i>, Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 305-310. 2. „Organele locale ale puterii de stat” (în comunism), în <i>Evoluția instituțiilor politice ale statului român din 1859 până astăzi</i>, Sorin Liviu Damean (coord.), Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2014, pp. 203-210.	Prezentare, referat și dezbateri	

3. „Organele administrației de stat. Guvernul” (în comunism), în <i>Evoluția instituțiilor politice ale statului român din 1859 până astăzi</i>, Sorin Liviu Damean (coord.), Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2014, pp. 210-223.		
7. Instituțiile școlare și universitare Bibliografie: 1. M. Popescu-Spineni, I. Peter, I. Gabrea, „Organizația învățământului în România”, în <i>Enciclopedia României</i>, Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 443-481. 2. „Reforma învățământului și implicațiile sale. Educație și ideologie în România în primul deceniu comunist”, în <i>Raport final</i> (Comisia prezidențială pentru analiza dictaturii comuniste din România), Vladimir Tismăneanu (coord.), București: Humanitas, 2007, pp. 472-487. 3. Mihai-Teodor Nicoară, <i>Universitatea „Regele Ferdinand I” din Cluj între două dictaturi: 1940-1947</i>, Cluj-Napoca: Accent, 2011, pp. 51-60 (Idealurile întemeietoare ale Universității din Cluj: 1919-1940); pp. 98-103 (Extensiunea Universitară a Transilvaniei. Cultură, educație și patriotism). 4. Mihai-Teodor Nicoară, <i>De la Universitatea Regele Ferdinand I la Universitatea „Babeș-Bolyai” (1948-1959)</i>, Cluj-Napoca: Accent, 2014, pp. 9-15 (Introducere).	Prezentare, referat și dezbateri	
8. Instituțiile juridice Bibliografie: 1. A. Silvian, „Contenciosul administrativ român”, în <i>Enciclopedia României</i>, Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 213-220. 2. I. C. Filitti, E. Decusară, A. Costin, „Organizarea judecătorească în România”, „Organizația actuală: Judecătoriile. Tribunalele. Curțile de Apel. Curțile cu Jurați. Înalta Curte de Casație și Justiție”, în <i>Enciclopedia României</i>, Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 327, 343-347. 3. I. V. Gruia, „Baroul românesc”, în <i>Enciclopedia României</i>, Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 348, 354-360. 4. „Instituțiile juridice în perioada comunistă”, în <i>Raport final</i> (Comisia prezidențială pentru analiza dictaturii comuniste din România), Vladimir Tismăneanu (coord.), București: Humanitas, 2007, pp. 396-405. 5. „Restructurare a sistemului juridic sau mimare a acesteia?”, în <i>Evoluția instituțiilor politice ale statului român din 1859</i>	Prezentare, referat și dezbateri	

până astăzi, Sorin Liviu Damean (coord.), Târgoviște: Cetatea de Scaun, 2014, pp. 281-300.		
9. Instituțiile sanitare. Instituția Asistenței sociale. Crucea Roșie Bibliografie: 1. I. Pupeza, V. Leonte, C. Gheorghiu, D. Mezincescu, „Sănătatea publică în România”, în <i>Enciclopedia României</i> , Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 495-518. 2. C. Stănescu, E. Constante, „Asistența socială în România”, în <i>Enciclopedia României</i> , Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 519-533. 3. Radu Rosetti, „Crucea Roșie a României”, în <i>Enciclopedia României</i> , Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 534-539.	Prezentare, referat și dezbateri	
10. Instituțiile siguranței naționale. Instituția penitenciară Bibliografie: 1. Eugen Bianu, „Poliția românească”, în <i>Enciclopedia României</i> , Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 314-319. 2. Aurel Radu, „Organizarea polițienească în primul deceniu interbelic (1918-1928)” și „Siguranța Generală a Statului”, în Idem, <i>Din istoria poliției române (1919-1940)</i> , lucrare de licență, Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Arhivistică, București, 2005, pp. 13-40, 61-70. 3. <i>Jandarmeria română. 161 de ani de istorie în slujba legii, ordinii și siguranței publice</i> , Editura M.A.I., pp. 3-20. 4. N. Iorgulescu, „Regimul penitenciar”, în <i>Enciclopedia României</i> , Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 361-366. 5. „Sistemul penitenciar în România comunistă”, în <i>Raport final</i> (Comisia prezidențială pentru analiza dictaturii comuniste din România), Vladimir Tismăneanu (coord.), București: Humanitas, 2007, pp. 231-232. 6. „Securitatea – instrument al Partidului”, în <i>Raport final</i> (Comisia prezidențială pentru analiza dictaturii comuniste din România), Vladimir Tismăneanu (coord.), București: Humanitas, 2007, pp. 167-186, 382-395.	Prezentare, referat și dezbateri	
11. Armata și apărarea națională Bibliografie: 1. Gr. Constandache, N. Oprescu, Al. Costin, „Armata română”, în <i>Enciclopedia României</i> , Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 665-715.	Prezentare, referat și dezbateri	

2. Alexandru Oșca, „Contribuția Marelui Stat Major la modernizarea organismului militar românesc în perioada interbelică”, în <i>Gândirea Militară Românească</i>, nr. 4/2009, pp. 173-188. 3. Christophe Midan, „Modernizarea Armatei Române în timpul anilor '30, până la instalarea regimului personal al lui Carol al II-lea”, în Idem, <i>Carol al II-lea și teroarea istoriei, 1930-1940</i>, București: Editura Militară, 2008, pp. 48-75. 4. Corina Gabriela Sindie, „Organizarea și atribuțiile Serviciului secret de informații și ale Secției a II-a din Marele Stat Major la începutul celui de-al Doilea Război Mondial”, în <i>Gândirea Militară Românească</i>, nr. 2/2012, pp. 235-240. 5. Teodora Giurgiu, „Reorganizarea Armatei Române în urma încheierii Tratatului De Pace” (1947), în <i>Document</i> (Buletinul Arhivelor Militare Române), anul XIV, nr. 4 (54)/2011, pp. 46- 50.		
12. Biserica și sistemul cultelor în România Bibliografie: 1. Olimp Căciulă, „Culte în România”, în <i>Enciclopedia României</i>, Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938, pp. 418, 421-442. 2. George Enache, „Biserică, societate, națiune, stat în România interbelică. Biserica Ortodoxă Română și «ispita totalitară» de dreapta”, în <i>Revista Teologică</i>, 94 (2012), nr. 2, pp. 277-300. 3. Stelian Gomboș, „Ortodoxia și Statul în România sub regimurile totalitare”, 2011, pp. 1-4, 8-20, www.sfantacruz.org (Cuvinte Duhovnicești). 4. Andrea Dobeș, „Biserica Greco-Catolică în atenția Serviciilor de Informații (1945-1950)”, în <i>Țara Bârsei</i>, nr. 3/2004, pp. 126-134.	Prezentare, referat și dezbateri	
13. Instituțiile culturale. Academia Română Bibliografie: 1. Dan Berindei, <i>Istoria Academiei Române (1866-206). 140 de ani de existență</i>, București: Editura Academiei Române, 2006, pp. 188-309 (Vremea împlinirii: Academia Română din anii 1919 până în vara 1948); pp. 310-403 (Academia prizonieră - 9 iunie 1948 – 22 decembrie 1989). 2. Dragoș Petrescu, <i>Fundația Culturală Regală „Principele Carol”</i> (1921-1940), în <i>Carpica</i>, XXIX, 2000, pp. 271-276.	Prezentare, referat și dezbateri	

14. Fundațiile regale. Institutul Social Român Bibliografie: 1. Laura Rodica Hîmpă, „Din activitatea Fundației Culturale Regale «Principele Carol», 1922-1948. Documente de arhivă (II), în <i>Studii de Biblioteconomie și Știința Informării</i> , nr. 18/2014, pp. 56-67. 2. Laura Rodica Hîmpă, „Dimitrie Gusti și Fundațiile Culturale Regale (1922-1948). Documente de arhivă”, în <i>Studii de Biblioteconomie și Știința Informării</i> , nr. 20/2016, pp. 119-128. 3. <i>Institutul Social Român 1921-1926</i> , București: Cultura Națională, 1926, pp. 3-17.	Prezentare, referat și dezbateri	
---	----------------------------------	--

Bibliografie

1. Angela Banciu, *Istoria vieții constituționale din România (1866-1991)*, București: Ed. Șansa, 1996.
2. Nicoleta Ionescu-Gură, *Nomenclatura Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român*, București: Humanitas, 2006.
3. *Enciclopedia României*, Vol. I, București: Imprimeria Națională, 1938.
4. Eleodor Focșeneanu, *Istoria constituțională a României 1859-1991*, București: Humanitas, 1998.
5. Keith Hitchins, *România, 1866-1947*, București: Humanitas, 1998.
6. Cristina Păiușan, *Biserica Ortodoxă Română sub regimul comunist (1945-1958)*, București: Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2001.
7. Ioan Muraru, Gheorghe Iancu, *Constituțiile române. Texte, note, prezentare comparativă*, București: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, 1995.
8. Adrian Nicolae Petcu (coord.), *Partidul, Securitatea și Cultele – 1945 – 1989*, București: Nemira, Colecția „Biblioteca de Istorie”, 2005.
9. Ioan Scurtu (coordonator), Theodora Stănescu-Stanciu, Georgiana Margareta Scurtu, *România între anii 1918-1940, Documente și materiale*, București: Editura Universității, 2001.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Disciplina a fost elaborată în concordanță cu lucrările din domeniu, publicate în țară și străinătate. Temele din cadrul seminarului cuprind aspecte relevante, ce fac obiectul preocupărilor instituțiilor de profil, al conferințelor științifice și al publicațiilor periodice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	-		
10.5 Seminar/laborator	Capacitatea de argumentare manifestată prin participarea la dezbaterile de seminar pe tot parcursul semestrului	Participare la dezbateri în cadrul seminarului	20%
	Capacitatea de analiză și sinteză manifestată prin expunere în cadrul seminarului pe baza temelor propuse	Prezentare în cadrul seminarului	40%

	Utilizarea corectă a conceptelor și abilitatea de argumentare scrisă manifestate prin redactarea unui referat din tematica seminarului	Referat	40%
10.6 Standard minim de performanță			
Utilizarea corectă a conceptelor fundamentale abordate în cadrul seminarului și capacitatea de sinteză demonstrate prin redactarea unui referat pe baza tematicii de seminar, respectiv printr-o expunere bazată pe bibliografie.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

								
--	--	--	---	--	--	--	--	--

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".